

Голові Комітету Верховної Ради України
з питань свободи слова та інформаційної політики
Сюмар В.П.

Народним депутатам — членам Комітету
Черваковій О.В., Висоцькому С.В.,
Опанасенку О.В., Кондратюк О.К.,
Стеценку Д.О., Сочці О.О.,
Онуфрику Б.С., Абдулліну О.Р.

Народним депутатам України
Шверку Г.А., Севрюкову В.В.,
Данченку О.І., Княжицькому М.Л.

Копія: Національна рада України
з питань телебачення і радіомовлення

Щодо попереднього розгляду проекту
Закону України «Про аудіовізуальні послуги»

Шановні народні депутати!

Через Громадську раду профільного Комітету ми отримали попередню редакцію проекту галузевого Закону України «Про аудіовізуальні послуги», який реєструватимуть найближчим часом.

Представники сфери платного телебачення України — Асоціація правовласників та постачальників контенту, Телекомунікаційна палата України, Спілка операторів телекомунікацій міста Одеси та Одеської області, Асоціація «Укртелемережа», Всеукраїнська асоціація операторів кабельного телебачення і телеінформаційних мереж, Інтернет Асоціація України й Спілка кабельного телебачення України — висловлюють Вам повагу і звертаються з проханням урахувати наші спільні зауваження до тексту вказаного законопроекту.

Уважно ознайомившись із попередньою версією проекту Закону, просимо:

1. Лібералізувати діяльність у сфері надання аудіовізуальних послуг, зокрема тих суб'єктів господарювання, які не використовують національного (державного) обмеженого ресурсу

1.1. Підтримуємо ліцензування лише тих видів діяльності, які використовують радіочастотний ресурс. Усі інші види діяльності здійснюються за реєстраційним принципом. З метою мінімізації корупційних ризиків пропонуємо встановити Законом України розмір плати за реєстрацію для всіх видів діяльності, що не ліцензуються, на підставі того, що цей показник не має перевищувати адміністративних витрат на здійснення реєстрації.

1.2. Слід передбачити, що анулювання ліцензії та «виключення з реєстру» для суб'єктів господарювання у сфері надання аудіовізуальних послуг не може здійснюватися за рішенням Національної ради, оскільки це означає можливість застосування позасудової заборони діяльності у сфері надання аудіовізуальних послуг, що неприпустимо.

1.3. Термін «постачальник аудіовізуальної послуги» потребує іншої редакції, яка окреслюватиме, що постачальник «не здійснює редакційного контролю, в розумінні цього Закону¹.

¹ Постачальник аудіовізуальної послуги – суб'єкт господарювання, який поширює програми без здійснення редакційного контролю. Постачальник АВП не робить «вибір передач та компоунвання їх у програму (в хронологічному порядку) або в каталог передач (на замовлення), не заміщає навіть рекламу, оскільки термін «програма» включає рекламу в розумінні цього Закону.

1.4. Не покладати обов'язку регулярної звітності щодо власності на постачальників аудіовізуальної послуги, які не використовують радіочастотний ресурс (ефір), враховуючи те, що такі компанії не створюють телевізійний контент, а лише його розповсюджують, і не впливають на редакційний контроль змісту послуг (заперечення ВАОКТТМ, СКТУ, СОТО)².

1.5. Підтримуємо встановлення режиму вільного розповсюдження, без будь-яких обмежень, аудіовізуальних послуг, що знаходяться під юрисдикцією країн ЄС та/або ратифікували Європейську конвенцію про транскордонне телебачення та/або послуги, які відповідають вимогам указаної Конвенції. У випадку порушення законодавства щодо змісту таких послуг Національна рада вживає заходів згідно з Положеннями Європейської конвенції про транскордонне телебачення.

1.6. Щодо обмеження розповсюдження іноземних аудіовізуальних послуг (програм), які не відповідають критеріям, визначеним п.1.5. цього листа (неєвропейські), пропонується введення прозорої системи критеріїв згідно з частиною 2 ст. 10 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а саме: *«Здійснення цих свобод, оскільки воно пов'язане з обов'язками і відповідальністю, може підлягати таким формальностям, умовам, обмеженням або санкціям, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі, для захисту репутації чи прав інших осіб, для запобігання розголошенню конфіденційної інформації або для підтримання авторитету і безсторонності суду»*. Заборонити застосовувати будь-які інші підстави для обмеження розповсюдження аудіовізуальних послуг.

1.7. Відповідно до кращих європейських практик визначити універсальну аудіовізуальну послугу у складі соціально значущих програм, зокрема: 1) програм суспільного телемовлення; 2) програм, створення яких забезпечується державою. Ми погоджуємося з продовженням обов'язку ретрансляції у кабельних мережах ефірних аналогових програм до моменту запровадження цифрового ефірного телебачення, натомість пропонуємо перенести ці норми до перехідних положень Закону. Що стосується ефірних мовників, то обов'язкова ретрансляція таких програм забезпечується лише у кабельних мережах на відповідних територіях. Норми щодо виходу телеканалів з універсальної послуги за бажанням виключити як контраверсійні. Для безумовного дотримання положень Закону щодо універсальної програмної послуги (УПП) обов'язково доповнити норми проекту Закону положенням про те, що *«суб'єкти надання аудіовізуальної послуги, програми яких увійшли до складу універсальної аудіовізуальної послуги, зобов'язані на підставі звернення постачальника даної послуги забезпечити йому за свій рахунок доступ до таких програм та дозволити користування такими програмами безоплатно»*.

2. Створити умови для розвитку вітчизняного тематичного телебачення

Встановлювати квоти щодо європейського і вітчизняного телепродукту тільки для систем телебачення, які використовують радіочастотний ресурс (окрім громадського мовлення та інших випадків, передбачених проектом Закону). Передбачити включення до законопроекту інших положень, котрі сприятимуть розвитку українського тематичного телебачення.

3. Удосконалити діяльність Національної ради — наділити ефективними інструментами регулювання

3.1. Акти Національної ради, крім індивідуальних, мають проходити всі стадії розробки та реєстрації як документи будь-якого іншого органу державної влади.

² Заперечення ВАОКТТМ, СКТУ, СОТО: п.1.4 відсутність звітності щодо власності не відповідає вимогам інформаційної безпеки держави і може призвести до подальшого розвитку монополізації ринку. Окреме звернення ВАОКТТМ, СКТУ, СОТО.

3.2. Створити умови для входження до складу Національної ради представників сегментів індустрії.

3.3. Пропонуємо виключити положення щодо здійснення Нацрадою нагляду й контролю за розміщенням і змістом реклами, оскільки це дублює повноваження інших державних органів.

4. Прозорість надання аудіовізуальних послуг

4.1. Доопрацювати частину 2 ст. 30 Проекту Закону «Оприлюднення інформації про ліцензіатів та інших суб'єктів, які здійснюють діяльність у сфері аудіовізуальних послуг», передбачивши, що Національна рада оприлюднює та оновлює на офіційному веб-сайті інформацію, внесену до Реєстру суб'єктів, що здійснюють діяльність у сфері аудіовізуальних послуг; **Реєстру іноземних аудіовізуальних послуг несвропейського походження, що поширюються на території України; Переліку аудіовізуальних послуг, поширення яких було заборонено згідно з цим Законом.**

5. Захист економічної конкуренції

5.1. Не встановлювати бар'єрів присутності на загальноукраїнському, регіональному чи місцевому ринках для постачальників аудіовізуальних послуг, які не використовують обмеженого радіочастотного ресурсу. Наразі не існує індустрій із такими штучними та необґрунтованими обмеженнями для розвитку підприємств на конкурентному телекомунікаційному ринку, де немає обмеженого ресурсу (радіочастот) (заперечення ВАОКТТМ, СКТУ, СОТО)³.

5.2. З метою захисту економічної конкуренції серед постачальників аудіовізуальних послуг заборонити певні дії:

- встановлення демпінгових або дискримінаційних цін;
- перехресне субсидування надання доступу до аудіовізуальних послуг за рахунок інших послуг.

6. Саморегулювання

Пропонуємо вилучити обов'язок суб'єктів надання аудіовізуальної послуги розробляти та затверджувати редакційні статuti. Затвердження редакційного статуту суб'єкта надання аудіовізуальної послуги і створення редакційної ради мають стати предметами саморегулювання (ст. 31).

³ Заперечення ВАОКТТМ, СКТУ, СОТО: п. 5.1. відсутність антимонопольних обмежень не відповідає вимогам інформаційної безпеки держави і може призвести до подальшого розвитку монополізації ринку. Окреме звернення ВАОКТТМ, СКТУ, СОТО.

7. Відповідальність, інформаційна безпека

7.1. Враховуючи необхідність установлення єдиних правил для всіх платформ телебачення, переглянути положення законопроекту і замінити в разі необхідності у відповідних відмінках термін «програма» на термін «аудіовізуальна послуга», тобто поширити вимоги щодо реєстрації на надання замовних аудіовізуальних послуг.

7.2. Замінити в тексті проекту Закону у відповідних відмінках словосполучення «походженням з країни, що є стороною Європейської конвенції про транскордонне телебачення» на «під юрисдикцією країни, яка ратифікувала Європейську конвенцію про транскордонне телебачення».

7.3. Наголошуємо, що відповідальність постачальників аудіовізуальної послуги (АВП) не може бути вищою за покладену на суб'єктів надання аудіовізуальних послуг, які використовують вітчизняний радіочастотний ресурс і більш суттєво впливають на ландшафт інформаційного простору України (охоплення домогосподарств послугами постачальників АВП сягає лише 35%). Але згідно з проектом штрафні санкції постачальників удвічі вищі, ніж для суб'єктів АВП. Тому пропонуємо зменшити територіальні коефіцієнти для вказаних постачальників удвічі. Окрім того, слід передбачити найбільший коефіцієнт — 4 — для постачальників, які охоплюють усю територію України (цифра відсутня). Також радимо виключити положення, котрі визначають преференції для окремих технологій у разі вчинення правопорушень та більш низькі коефіцієнти для тих самих порушень⁴, враховуючи, що постачальники аудіовізуальних послуг на замовлення є суб'єктами надання вказаних послуг, і для них розміри штрафів встановлено частиною 4 ст. 80.

З повагою,

Директор Асоціації «Телекомунікаційна палата України»

К. Грицак

Віце-президент Асоціації правовласників та постачальників контенту

Н. Клітна

Директор з юридичних питань Асоціації «Укртелемережа»

О. Чорна

Директор Співки операторів телекомунікацій Одеси та Одеської області

С. Ясиневич

Голова Правління Інтернет Асоціації України

О. Федієнко

Директор Всеукраїнської Асоціації операторів кабельного телебачення і телеінформаційних мереж

Г. Полхович

Директор Співки кабельного телебачення України

О. Швець

⁴ Частина 4 ст. 80 «Розмір штрафу, що стягується з ретрансляторів, які здійснюють ретрансляцію програм у мережі Інтернет, а також із суб'єктів надання аудіовізуальної послуги на замовлення, обраховується шляхом множення визначеного відповідно до цієї статті розміру штрафу на 0,5».